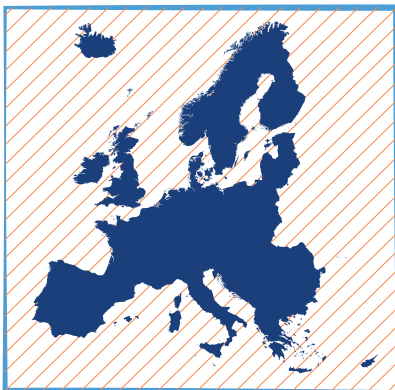

EU:S STRUKTUR- OCH INVESTERINGSFONDER: gör skillnad, varje dag

GENOMFÖRANDELÄGET 2019

EUROPEISKT TERRITORIellt SAMARBETE INTERREGPROGRAM OCH MAKROREGIONALA STRATEGIER

1. EUROPEISKT TERRITORIellt SAMARBETE: FRAMSTEG INOM INTERREGPROGRAMMEN NÄR DET GÄLLER FINANSIERING OCH RELEVANTA PROJEKT

Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) är en central pelare inom EU:s sammanhållningspolitik. Det syftar till att föra samman länder och regioner i olika länder så att de kan arbeta tillsammans för att hantera gemensamma problem.

De gemensamma åtgärderna – de så kallade Interregprogrammen – genomförs på olika nivåer:

- ▶ **53 gränsöverskridande program** har som mål att förbättra invånarnas liv längs EU:s inre gränser.
- ▶ Inom **15 transnationella samarbetsprogram** arbetar man strategiskt på nationella territorier som har liknande särdrag och står inför liknande utmaningar som de bara kan hantera tillsammans.
- ▶ I **4 interregionala samarbetsprogram** hanterar man övergripande frågor, såsom kapacitetsuppbyggnad, datainsamling eller samarbete mellan stadsområden, på olika håll i Europa.

Länder utanför får också delta i

- ▶ **10 samarbetsprogram med anslutningsländer, närmare bestämt gränsöverskridande program inom ramen för Interregs instrument för stöd inför anslutningen (IPA)** (de flesta av dessa genomförs i gränsområdena mellan Balkanländer och medlemsstater),
- ▶ **15 samarbetsprogram med länder i det östra och södra grannskapet, närmare bestämt de gränsöverskridande programmen inom ramen för det europeiska grannskapsinstrumentet.**

Generellt sett har det gjorts stora framsteg inom Interregprogrammen under 2019. Programmens budgetar har till stor del redan tilldelats utvalda projekt, som står för 88 % av Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) totala anslag för Interreg under perioden 2014–2020.

De flesta av dessa program bidrar till genomförandet av Europeiska kommissionens prioriteringar. En stor del av investeringarna går till **miljön** (skydd av den biologiska mångfalden, åtgärder för att förebygga översvämningar och bränder) och till **forskning och innovation** (över **4 500 företag** och närmare **2 300 forskningsinstitutioner** deltar).

2. SAMARBETE ÄR SJÄLVA KÄRNAN I DEN EUROPEISKA ANDAN: VI FINANSIERAR SOLIDARITET OCH DIALOG FÖR ATT HANTERA GEMENSAMMA UTMANINGAR

- De fyra makroregionala strategierna – EU:s strategier för Östersjöregionen, Donauregionen, den adriatisk-joniska regionen och Alperna utgör plattformar för politiskt samarbete som har lett till viktiga framsteg.
- De ger möjlighet till sektorsövergripande styrning som omfattar flera länder och flera nivåer och **hjälp till att ändra tänkesätt** (t.ex. strategin för Alperna: Green Infrastructure Conference, skogstoppmötet Protection.Forest.Climate and Mobility Conference in the Alps).
- De **främjar den europeiska kontinentens utveckling** genom samarbetsåtgärder inom tre tematiska prioriterade områden som de har gemensamt, närmare bestämt miljö och klimatförändringar, forskning/innovation och ekonomisk utveckling samt förbindelser.
- De kan **mobilisera flera möjligheter till finansiering** såsom Interregprogram, alla de sammanhållningspolitiska fonderna, medel från Europeiska investeringsbanken samt privata investeringar.

3. BORTOM FINANSIERINGEN STÖDER VI POLITIK SOM SKA MINSKA RÄTTSLIGA OCH ADMINISTRATIVA HINDER I GRÄNSÖVERSKRIDANDE REGIONER

Bristande harmonisering på europeisk nivå gör det ofta svårt att uppnå helt öppna gränser. Det kan leda till verkliga svårigheter för de invånare som bor längsmed gränserna, vilka utgör en tredjedel av EU:s befolkning. Om bara 20 % av de rättsliga, administrativa och institutionella flaskhalsarna kunde avhjälpas, skulle det kunna leda till en regional BNP-tillväxt på 2 % i gränsregionerna.

Europeiska kommissionen (GD Regional- och stadspolitik) driver en plattform för att stärka EU:s gränsregioner som är en del av de tio åtgärder som föreslogs i kommissionens meddelande Att stärka tillväxt och sammanhållning i EU:s gränsområden. Den ska visa på sätt att minska komplexa, tidskrävande och kostsamma interaktioner över gränserna och främja gemensamt utnyttjande av tjänster längsmed EU:s inre gränser. Plattformen är avsedd för intressenter utmed gränserna, däribland förvaltande myndigheter och gemensamma sekretariat för Interregprogrammen, men den är inte bara begränsad till dessa. Den är en plats där man kan diskutera gränsfrågor, utbyta god praxis och dela med sig av sina lösningar på gränsproblem. På plattformen kan diskussioner och frågor publiceras under de olika ämnesområden som lyfts fram i meddelandet.

GD Regional- och stadspolitik har anordnat mycket framgångsrika seminarier om frågor som påverkar invånarnas dagliga liv. Dessa omfattar bland annat välbesökta konferenser med relevanta intressenter och beslutsfattare om hälsofrågor (december 2018) och den nyligen genomförda konferensen (november 2019) om felande länkar för gränsöverskridande transporter.

GD Regional- och stadspolitik strävar också efter att underlätta konkret stöd för att undanröja hinder inom ramen för projektet b-solutions. Målet med det här projektet, som förvaltas av Europeiska gränsregionförbundet under överinseende av GD Regional- och stadspolitik, är att hantera rättsliga och administrativa hinder/svårigheter längsmed EU:s inre gränser.

Det finns till exempel utmaningar när det gäller att utöka räckvidden för yrkesutbildningar som kombineras med praktik i vissa gränsöverskridande områden, att skapa gemensamma ambulans- och brandbekämpningstjänster som fungerar sömlöst, att erkänna kvalifikationer för yrken där det råder stor efterfrågan samt att hantera administrativa problem som försvårar rörligheten för kvalificerade arbetstagare. Det här är bara några av de frågor som vi har uppmärksammat. Hittills har 43 pilotprojekt inom olika kategorier tagit emot stöd, och en konferens för att dela med sig av erfarenheterna från b-solutions planeras till det första kvartalet 2020.

Inom Interreg och de makroregionala strategierna är man inriktad på att engagera ungdomar och civilsamhället, i linje med den nya kommissionens politiska prioriteringar:

► I de fyra makroregionala strategierna engagerar man unga invånare i den politiska debatten. Ungdomar från Östersjöregionen deltar i lägret Baltic Sea Youth Camp om deras regionala identitet, medan ungdomar från Alporna deltar i tävlingen "Pitch Your project" där kommissionen delar ut priser till de bästa projekten. I den adriatisk-joniska regionen deltog 600 personer, även ungdomar, i projektet DRAW THE COAST där man planerade kustvägarnas framtid. I år fick unga i Donauregionen återigen chansen att delta i diskussionen om utbildning och sysselsättning i regionen under den sjätte upplagan av deltagandedagarna.

► Projektet Interreg Volunteer Youth, som med hjälp av stöd från GD Regional- och stadspolitik sedan mars 2017 drivs av Europeiska gränsregionförbundet, syftar till att engagera unga människor som volontärer med ekonomiskt stöd i Interregverksamhet både på programnivå (dvs. inom förvaltande myndigheter) och projektnivå (dvs. i stödmottagande projekt). Nästan 400 volontärer har utstationerats sedan Interreg Volunteer Youth startade, och runt 180 stycken påbörjade sin volontärupplevelse i olika Interregområden under 2019.

► Sedan 2019 anordnar Interregs ungdomsvolontärer också evenemang för att engagera medborgarna där volontärerna bjuder in civilsamhället och medborgare för att diskutera vad EU, och framför allt Interreg, redan gör och borde göra i framtiden för deras region. Det är ett sätt att öka medborgarnas engagemang runt om i Europa genom att stärka de unga människor som anordnar de här evenemangen, med en chans att utveckla en verklig nedifrån-och-upp-metod.

EXEMPEL PÅ PROJEKT

(1) Miljö → Interreg MED

I projektet "MOBility for nearLy-zero CO2 in medITerranean tourism destinAtionS – MOBILITAS" vill man minska den negativa inverkan på miljön och trafiken som orsakas av turister i semesterorter vid kusten. HUR TÄNKER VI MINSKA TRAFIKENS INVERKAN PÅ MILJÖN? Genom att ta fram rörlighetsscenario och dokument om hållbar turiströrlighet, använda it-verktyg och införa elektriska lösningar samt lösningar för delad rörlighet samt ge ut en handbok om hållbar turiströrlighet.

► **Projektets totala budget: 2,5 miljoner euro. Samfinansiering från Eruf: 2,1 miljoner euro. 10 partner.**
<https://mobilitas.interreg-med.eu/>

(2) Miljö: Interreg VA – Gränsöverskridande harmoniserad minskning av översvämningsrisker mellan Slovenien och Kroatien – Frisco

Det här är ett viktigt projekt för att minska riskerna för översvämning längsmed gränsen mellan Slovenien och Kroatien, vilken korsas av ett antal floder (däribland Mura och Drava) som orsakar stora översvämningar. Med tanke på att klimatförändringarna förväntas leda till ännu mer extrema situationer, behöver åtgärderna mot översvämningar i området förstärkas.

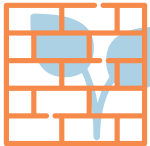
Projektet (som består av fyra delar) utgörs av en rad åtgärder, däribland en förstärkning av dammar, hantering av avrinningsområdena samt åtgärder för anpassning till klimatförändringarna (t.ex. byggande av flodvallar för höga vattennivåer för att skydda bosättningar nedströms från översvämningsrisker).

Projektet bidrar till INTERREG V-A Slovenien–Kroatien-programmet inom ramen för det specifika målet ”Minskning av översvämningsrisker i de gränsöverskridande avrinningsområdena för Drava och Kolpa/Kupa med hjälp av strukturella åtgärder för hantering av översvämningsrisker”. Gränsöverskridande samarbete är av avgörande betydelse, eftersom alla åtgärder för att minska översvämningsriskerna vid en gränsöverskridande flod måste samordnas mellan båda parter för att undvika ensidiga metoder som skulle kunna orsaka skada på den andra sidan.

► De totala investeringarna i detta projekt uppgår till 11,5 miljoner euro, varav Eruf bidrar med 9,7 miljoner euro.

<http://www.si-hr.eu/en2/projects/approved-projects-2>

(3) Innovation: Interreg VA – Frankrike, Storbritannien, Engelska kanalent– CobBauge

I CobBauge-projektet, som tilldelades EuroStars-priset 2019, har man utvecklat ett nytt och innovativt väggmaterial som grundas på en uråldrig metod där man bygger med jord och fibrer. Den har uppdaterats för moderna byggmetoder, och är en blandning av traditionella metoder och modern design. Det nya materialet används i en kompositvägg som uppfyller de aktuella kraven på värmeprestanda och skapar energieffektiva hem med hög prestanda som är bekväma, hälsosammare och billigare i drift.

► Erufs bidrag uppgår till 2,8 miljoner euro.

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/2019/finalist?r=cobbauge

(4) Innovation → Interreg Östersjöregionen – BaltSe@nior

Inom detta projekt utvecklar man prototyper till intelligenta möbler och uppdaterar designtrender för företag som arbetar med hemdesign. Projektet ökar företags förmåga att arbeta i en transnationell miljö och stärker deras kapacitet att skapa smarta produkter som är anpassade efter äldres behov, vilket gör företagen mer innovativa och konkurrenskraftiga. Det här är en unik chans att öka äldre människors livskvalitet och säkerhet, samtidigt som man ökar innovationskapaciteten.

► Projektets totala budget: 2,39 miljoner euro. Samfinansiering från Eruf: 1,72 miljoner euro 10 partner.

<https://projects.interreg-baltic.eu/projects/baltsenior-30.html>

(5) Innovation → Interreg Nordirland, Irland, Skottland – Breath

Breath (Border and Regions Airways Training Hub) är ett unikt gränsöverskridande kluster i världsklass för forskare som arbetar med att hantera orsakerna, behandlingen och förebyggandet av kroniskt obstruktiv lungsjukdom (KOL). KOL är en obotlig och långsamt fortskridande sjukdom som orsakar andningssvårigheter och oåterkalleliga lungskador. Det finns en viss överrepresentation av KOL-fall i Irland, Nordirland och delar av Skottland. Eftersom sjukdomen ofta är oupptäckt och odiagnostiserad kallas den ibland för ”den osynliga sjukdomen”, men den kommer snart att av vara den tredje största dödsorsaken i världen. Det centrala målet för Breath är att utbilda en grupp på runt 20 av de bästa unga forskarna, så att de kan hjälpa till att bekämpa KOL och öka medvetenheten om denna sjukdom i regionen samt samarbeta med läkemedelsföretag i regionen (varav vissa är spin-off-företag från universitet).

► Projektets totala budget är 8,5 miljoner euro och samfinansieringen från Eruf uppgår till 8,5 miljoner euro.

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/projects/united-kingdom/enhancing-r-d-to-reduce-lung-disease-in-ireland-scotland-cross-border-region

(6) Innovation – Interreg VA Frankrike, Tyskland, Belgien, Luxemburg (Grande Région)

De tyska, belgiska, franska och luxemburgska regeringarna gav IZES gGmbH i uppdrag att utveckla ett tekniskt introduktionsprogram för ökad användning av stationära bränsleceller. Användningen av mycket effektiva värmesystem med bränsleceller för en kombinerad produktion av värme och el utgör ett värdefullt bidrag till dessa regeringars möjligheter att uppnå sina energi- och klimatmål och har en positiv inverkan på deras ekonomier.

Var och en av de fyra energicellerna i storregionen är ett virtuellt kraftverk där elproduktionen balanseras med elförbrukningen, genom att använda cellernas lagringskapacitet eller genom att den överblivna energin används till utbyte med andra sammankopplade celler (även i gränsöverskridande utbyten) via smarta elnät på distributionsnättnivå. Den övergripande balansen sköts av en digital kontrollfunktion online inom varje energicell som drivs av elmarknaden. Syftet är att integrera stora andelar förnybar energi i kraftsystemen. Projektet tilldelades också RegioStars-priset 2019.

► **Erufs bidrag uppgår till 0,9 miljoner euro.**

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/2019/finalist?r=energy-cells-gr